

РЕШЕНИЕ

№ 6240

гр. София, 16.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав, в публично заседание на 11.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **11214** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. АПК, вр. чл.40 от Закона достъп до обществена информация /ЗДОИ/.

Образувано е на основание постъпила жалба от Ю. О. Г. от [населено място], депозирана чрез пълномощника ѝ адв. Д. С. от САК, срещу мълчалив отказ на Ректора на Национална художествена академия по Заявление за достъп до обществена информация с вх. №1893/19.09.2025 г. В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на оспорения мълчалив отказ, поради което се иска неговата отмяна и изпращане на преписката на ответника със задължение да се произнесе, като предостави исканата информация. Направено е искане за присъждане на сторените разноски по производството, включително за възнаграждение за един адвокат.

Ответникът Ректора на Национална художествена академия, в съпроводителното писмо, с което е изпратена преписката, заявява, че по постъпилото заявление е прието, че същото отговаря на изискванията на ЗДОИ, поради което веднага е получило резолюция за обработка и съответно изготвяне на решение за предоставяне на исканата информация. Доколкото обаче е било установено фрапантно несъответствие между исканата информация и посочените от заявителя мотиви, били проведени два телефонни разговора със заявителя на посочени дати, в които същата била информирана, че информацията е изготвена, но ще бъде предоставена след като бъдат отстранени очевидните несъответствия в подаденото заявление, които е прието, че не могат да останат във вида, в който са подадени. Въпреки поетия от оспорващата ангажимент да стори това, което е заявила, че се дължи на техническа грешка, несъответствията не били отстранени. Предвид това е прието, че с подаване на жалбата оспорващата е упражнила злоупотреба с право,

тъй като е била надлежно информирана на посочения в заявлението телефонен номер за контакт за необходимостта да коригира заявлението си, както и че исканите от нея данни са обработени и налични. Изложено е, че краен акт не е бил издаден, тъй като задълженият по ЗДОИ субект е останал с убеждението, че подаване на заявление в този вид не е било насочено към изискване на информация с цел защита на обществен интерес, а напротив, с цел злепоставяне на институцията на НХА. Според ответника депозирането на заявление с явни несъответствия е израз на незаинтересованост и неуважение от страна на заявителя, още повече, че последният учтиво и колегиално е помолен да ги отстрани. По тези съображения, подробно мотивирани и поддържани в съдебно заседание от процесуалния представител адв. И. М., се иска жалбата да бъде отхвърлена. Не се претендира присъждане на разноски, но се прави възражение на претендираните от оспорващата такива.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложено е заверено копие от образуваната административна преписка, съдържаща само входено при ответника заявление №1893/19.09.2025 г. Доказателства за уведомяване на заявителя за констатираните нередовности на заявлението не са представени, като в съдебно заседание процесуалният представител на ответника заявява, че такива не са създавани.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

Административното производство е образувано по заявление, подадено от Ю. О. Г. от [населено място] до Ректора на Национална художествена академия и заведено с №1893/19.09.2025 г. Със същото е поискан достъп до подробно описана в него информация в 5 точки, а именно:

1. Какъв е броят на докторантите, в редовна форма на обучение, финансирано от държавата по докторска програма „Изкуствознание и изобразителни изкуства“ към Катедра „СКУЛПТУРА“, считано от 2023 г. до юни 2025 г?

2. Има ли докторанти, които по една или друга причина са прекъснали своето обучение през периода 2023 г. - 2025 г.?

3. Има ли докторанти, които са с прекъснати права и каква е причината за прекъсването на правата им?

5. Какъв е размерът на изплатената субсидия за тези докторанти – в редовна форма на обучение, финансирано от държавата по докторска програма „Изкуствознание и изобразителни изкуства“ към Катедра „СКУЛПТУРА“, ако има такава?

5. Налице ли са действащи към настоящия момент докторантури в редовна форма на обучение, финансирано от държавата по докторска програма „Изкуствознание и изобразителни изкуства“ към Катедра „СКУЛПТУРА“?

3. е посочил в каква форма иска да му бъде предоставена информацията, а именно в електронен формат на посочен електронен адрес, или под формата на копие на хартиен носител, изпратено по пощата на посочения адрес за кореспонденция.

Видно от представеното заявление, в същото заявителят е изложил съображения, поради които счита, че исканата информация следва да му бъде предоставена. В тази връзка е посочено, че „Исканата информация представлява обществена информация по смисъла на чл.2, ал.1 от ЗДОИ, като същата, от една страна е свързана с обществения живот в страната, а от друга позволява на гражданите да придобият впечатления и да си съставят собствено мнение за начина, по който се разходват общинските средства на територията на [община], във връзка с субсидирането, финансирането или спонсорирането на спорната дейност и развитието като цяло на спорта. Информацията за начина, по които се разходват общинските средства с от значение включително, за да може всеки гражданин да упражни контрол върху дейността на общината, в частност- дали

общинските средства, предназначени за задоволяване интересите на местното население, действително се разходват с такива цели и по предназначение.“

В предвидения законов срок административния орган не е издал акт в писмена форма по постъпилото заявление. Не е налице произнасяне и до момента на приключване на устните състезания по делото.

Във връзка с доводите, изложени в отговора и поддържани в съдебно заседание, че доколкото заявлението е прието за нередовно, чрез телефонни разговори на посочени дати заявителят е би уведомен да отстрани нередовностите, съдът намира за недоказани тези факти, тъй като не са представени доказателства, които да ги установят. Липсва както писмено изявление на органа по чл.29 ЗДОИ, така и доказателства, установяващи проведени разговори със заявителя.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално ДОПУСТИМА, като подадена от надлежна страна и срещу подлежащ на оспорване мълчалив отказ. Обжалва се подлежащ на обжалване индивидуален административен акт (чл.40, ал.1 ЗДОИ), от надлежна страна – адресат на акта и заявител на достъпа до обществена информация. От представените по делото доказателства се установи, че оспорващата е депозирала заявление за достъп до обществена информация на 19.09.2025 г., на която дата същото е получено и регистрирано от ответника с вх. №1893. Съгласно разпоредбата на чл.28, ал.1 ЗДОИ задълженият субект е следвало да го разгледа в срок не по-дълъг от 14 дни от датата на регистриране, следователно до 03.10.2025 г. Разпоредбата на чл.29, ал.1 ЗДОИ дава право на субекта, до който е направено искане за предоставяне на обществена информация при нередовно заявление да уведоми заявителя да отстрани констатираните нередовности на заявлението, като в такъв случай е предвидено, че срокът по чл.28, ал.1 започва да тече от датата на уточняването. За да е приложима обаче тази разпоредба е необходимо да не е ясно точно каква информация се иска или тя да е формулирана много общо. В случая информацията е ясно описана и за ответника не е възникнало съмнение достъп до каква информация се иска, след като самият той заявява, че същата е подготвена за предоставяне на заявителя. Във връзка с доводите му за несъответствие между исканата информация и изложените в заявлението съображения за нейното предоставяне, следва да се посочи, че това наистина е така. Но доколкото мотивите не са изискуем реквизит на заявлението, несъответствието на изложените такива със същността на исканата информация не е основание за прилагане разпоредбата на чл.29, ал.1 ЗДОИ. За да е редовно подаденото заявление същото следва да отговаря на изискванията за съдържание по чл.25, ал.1 ЗДОИ, на които изисквания процесното заявление безспорно отговаря.

От друга страна, дори да се признае правото на задължения по ЗДОИ субект да иска отстраняване на несъответствия в подаденото заявление, то действията му в тази насока следва да бъдат доказани. Следва да е налице изрично писмено разпореждане в тази насока, както и доказателства, че заявителят е уведомен за това, като му е указан срок за изпълнение. Както се каза по-горе, тези факти не се установиха в хода на съдебното производство. Липсва изрично писмено изявление за нередовност на заявлението. Липсват и доказателства, че заявителят е уведомен за констатирани такива, като му е даден срок за отстраняването им. В тази връзка следва да се посочи, че съобщенията до страните в административното производство, каквото безспорно е производството по ЗДОИ, следва да бъдат извършени по реда на чл.18а АПК. Ал.7 на тази разпоредба предвижда, че съобщаването може да се извърши чрез устно уведомяване, по разпореждане на административния орган, което обаче се удостоверява писмено с подпис на извършилото го длъжностно лице. Писменото удостоверяване се прилага към преписката и на адресата се съобщава, че може да получи документите или книгата в 7-дневен срок, след изтичането на който те се смятат за връчени. Следователно, за да се приеме за доказано, че

заявителят е бил уведомен за необходимостта от отстраняване на допуснати нередовности в заявлението следва да е налице писмено удостоверяване на извършеното съобщаване, каквото в случая безспорно няма.

Предвид изложеното съдът приема, че в процесния случай за ответника е било възникнало задължението да се произнесе по подаденото заявление в срока по чл.28 ЗДОИ, т.е. до 03.10.2025 г. Безспорно в този срок, а и след това същият не се е произнесъл. Съгласно чл.149, ал.2 АПК мълчаливият отказ може да се оспори в двумесечен срок от изтичането на срока, в който административният орган е бил длъжен да се произнесе. Срокът за оспорване на процесния мълчалив отказ е започнал да тече на 04.10.2025 г. и изтича на 04.12.2025 г. Жалбата, въз основа на която е образувано съдебното производство, е постъпила в съда на 21.10.2025 г. Следователно срокът е спазен. За жалбоподателя е налице и интерес от оспорването, тъй като е отказан достъп до поисканата обществена информация.

Разгледана по същество, настоящият съдебен състав счита, че жалбата е и ОСНОВАТЕЛНА.

Правото да се търси и получава информация е конституционно признато в чл.41, ал.1 и ал.2 от Конституцията на РБългария, като това право обхваща и корелативното задължение на държавните органи да осигурят достъп до общественозначима информация с изключение на нормативно уредените ограничения на това право. В действащото законодателство са предвидени различни правни средства за достъп до информация в зависимост от произхода, съдържанието и значението на информацията за правните субекти. Един от правните способи за упражняване на конституционното право на достъп до информация е регламентиран в ЗДОИ. Съгласно чл.4, ал.1 от ЗДОИ всеки гражданин на Република България има право на достъп до обществена информация при условията и по реда, определени в този закон, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. В разпоредбата на чл.2, ал.1 от ЗДОИ, обществената информация по смисъла на този закон е дефинирана като всяка информация, свързана с общественния живот в РБългария и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. В разпоредбата на чл.3 от ЗДОИ са определени кои са задължените субекти за предоставяне на достъп до обществена информация - държавни органи, органи на местното самоуправление, публичноправни субекти и т.н., които създават или съхраняват обществена информация.

С оглед характера на обществените отношения, които урежда приложимият в случая ЗДОИ, е създадена императивна законова уредба, която задължава и изисква субектите на закона да се произнесат писмено по заявленията за предоставяне на достъп до обществена информация. Редът и условията за предоставяне на достъп до обществена информация са подробно регламентирани в глава II и глава III на ЗДОИ, като в чл.28, ал.1 от ЗДОИ е установено изрично задължение на субектите да разгледат подадените до тях заявления за достъп до търсената информация, като това задължение е скрепено и със срок - не по-късно от 14 дни след датата на регистриране на заявлението. Съгласно ал.2 на цитираната разпоредба, в определения от закона срок органите или изрично определени от тях лица вземат решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация, за което уведомяват писмено заявителя. Разпоредбите на чл.37 - чл.39 от ЗДОИ от своя страна императивно регламентират основанията за отказ, съдържанието на решението за отказ, както и реда за неговото съобщаване на заявителя. Следователно по редовността, допустимостта и основателността на искането за предоставяне на достъп до обществена информация органът е длъжен винаги, без изключения, да се произнесе писмено, като единствената призната от закона възможност за процедиране на отправеното до него искане за достъп до обществена информация от задължения по смисъла на чл. 3 от ЗДОИ

субект е да постанови изричен акт – решение за предоставяне или за отказ от предоставяне на достъп до исканата информация. Изискването за мотивирано произнасяне е гаранция за законосъобразност на акта.

Безспорно, в настоящия случай в срока по чл.28, ал.1 от ЗДОИ задълженият субект, какъвто е Ректора на НХИ, не е постановил решение по подаденото от Ю. О. Г. от [населено място] заявление, което решение да е в съответствие с изискванията на закона относно информацията, искана от заявителя. Нормите на чл.34 и чл.37 от ЗДОИ регламентират съдържанието на решението по чл.28, ал.2 от ЗДОИ на задължения субект. Разпоредбата на чл.34 от ЗДОИ императивно сочи съдържанието на положителното решение, с което се предоставя достъп, а нормата на чл.37 от същия нормативен акт изчерпателно определя хипотезите, в които е налице основание за отказ. И в двата случая законосъобразното постановяване на акт по ЗДОИ изисква изрично произнасяне - или със задължителното по чл.34 от ЗДОИ съдържание или обосноваване на основанията за отказ по чл.37 от ЗДОИ.

Като не се е произнесъл в законоустановения срок по подаденото до него заявление, Ректора на НХИ е допуснал съществено нарушение на процесуалните правила, установени в чл.38 и чл.39 ЗДОИ. Съгласно цитираните разпоредби отказът да бъде предоставен достъп до обществена информация може да бъде само изричен и се постановява с мотивирано решение, в което се посочват правното и фактическо основание на отказа и което се връчва лично срещу подпис на заявителя. Мълчалив отказ по ЗДОИ е недопустим, поради което само на това основание същият подлежи на отмяна.

С оглед изложеното от ответника не може да се приеме, че за него не е възникнало задължение да се произнесе по подаденото заявление. След като е сезиран с редовно от формална страна такова, задълженият субект е длъжен да стори това с изричен писмен акт. Тук следва отново да се посочи, че несъответствието в мотивите, поради които се иска достъп до описаната информация, с конкретно посочената информация не е нито основание по чл.29, ал.1 ЗДОИ, нито такова по чл.37, ал.1 ЗДОИ за отказ от предоставяне на достъп до обществена информация. Само неясно посочената в заявлението информация би била основание за издаване на акт по чл.29, ал.1 ЗДОИ и само при наличие на някоя от лимитативно изброените в чл.37, ал.1 ЗДОИ хипотези задълженият субект би могъл да откаже достъп до поисканата от него информация.

С оглед горното, оспореният мълчалив отказ следва да се отмени, като преписката се изпрати на ответника, който като задължен по смисъла на ЗДОИ субект, след като са налице всички предпоставки за предоставяне на достъп до исканата информация и съществува претендираното от заявителя право да я получи, да се произнесе с изрично решение, удовлетворяващо изискванията за съдържание по чл.34 ЗДОИ, като предостави достъп до поисканата информация.

При този изход на спора и предвид разпоредбата на чл.143, ал.1 АПК основателно се явява своевременно направеното от оспорващата искане за присъждане на направените от нея разноски. Видно от данните по делото, такива са направени в размер на 1610 лева, от които 10 лева внесена държавна такса за образуване на настоящото производство и 1600 лева адвокатско възнаграждение, договорено и платено в брой, видно от приложения на лист 23 от делото договор за правна защита и съдействие. Съдът намира за неоснователно възражението на процесуалния представител на ответника за недължимост на разноски на оспорващата поради злоупотреба с право, с твърдението, че същата е била надлежно информирана, че искания от нея достъп ще бъде предоставен след отстраняване на несъответствията в заявлението и че исканата

информация е налична и обработена. Това е така, тъй като не се установи твърдяното надлежно уведомяване. Основателно обаче съдът намира възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение, предвид фактичката и правна сложност на делото и обема на извършената работа. За дела от вида на настоящото е приложима разпоредбата на чл.8, ал.3 от Наредба №1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа, в която е предвидено, че за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън случаите по ал. 2, възнаграждението е 1000 лв. При липса на каквато и да е фактическа и правна сложност на спора, възнаграждението за адвокатска защита следва да е в този размер. Видно от данните по делото в случая процесуалният представител на оспорващата не е осъществил процесуално представителство в проведените две открити съдебни заседания. Освен изготвяне и подаване на жалбата, представяне на пълномощно и депозиране на молба по хода на производството, други процесуални действия не са извършвани. При това положение съдът намира, че дължимите на оспорващата разноски за адвокатско възнаграждение следва да бъдат определени съобразно чл.9, вр. чл.8, ал.3 от Наредба №1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа с оглед характера и обема на осъществената правна помощ при приложението на чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата и при съобразяване с Решение на СЕС по дело C-438/22 от 25.01.2024 г. в размер на 750 лева.

Предвид изложеното и на основание §1, т. 6 от ДР на АПК, според която разноските се поемат от юридическото лице, Национална художествена академия следва да бъде осъдена да заплати на оспорващата разноски в общ размер на 760 лева. Съгласно чл.3-5 от Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ), Решение (ЕС) 2025/1407 на Съвета от 8 юли 2025 г. относно приемането на еврото от България, считано от 1 януари 2026 г. и Регламент (ЕС) 2025/1409 на Съвета от 8 юли 2025 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 2866/98 по отношение на валутния курс към еврото за България, към настоящия момент официална парична единица е еврото, равностойно на 1,95583 български лева. Поради това, сумата на разноските следва да се превалутира по правилата на чл.12-13 от ЗВЕРБ и съответно възлиза на 388,57 евро.

Водим от гореизложеното и на основание чл.173, ал.2 АПК Административен съд – София-град, Второ отделение, 52 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ мълчаливия отказ на Ректора на Национална художествена академия по Заявление за достъп до обществена информация с вх. №1893/19.09.2025 г., подадено от Ю. О. Г. от [населено място].

ИЗПРАЩА преписката на Ректора на Национална художествена академия за произнасяне по заявление за достъп до обществена информация вх. №1893/19.09.2025 г., подадено от Ю. О. Г. от [населено място] в законоустановения 14-дневен срок от получаване на решението.

ОСЪЖДА Национална художествена академия да заплати на Ю. О. Г. от [населено място] деловодни разноски в размер на 388,57 евро /триста осемдесет и осем евро и 57 цента/.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване на основание чл.40, ал.3 ЗДОИ.

СЪДИЯ: